InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 4, letnik 3 (2022)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

9. maj 2022

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Božidar Lovro Birkić, Jaša Saražin, Urban Žitko, Katarina Flajšman

ISSN številka

2738-5035

https://wcm.gozdis.si/

Vsebina

Cene gozdarskih storitev v Sloveniji - marec 2022 4
Požari v naravnem okolju v prvem četrtletju 2022 9
Rekordni uvoz okroglega lesa, izvoz hlodovine iglavcev najnižji v zadnjih enajstih letih ... 16
Cene hlodovine iglavcev tudi za 76 % višje 20
Obiskali smo podjetje ŽAGA MARINČIČ d. o. o., Pivka 22

Cene gozdarskih storitev v Sloveniji - marec 2022

Katarina Flajšman, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 06.04.2022 (https://doi.org/10.20315/IG.2022.0019)

V drugi polovici marca smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije med izvajalci gozdarskih storitev izvedli zbiranje cen sečnje in spravila lesa, kjer ločimo sečnjo z motorno žago in traktorsko spravilo ter strojno sečnjo in spravilo, in prevoza lesa z gozdarsko transportno kompozicijo.

CENE SEČNJE IN SPRAVILA LESA

Podatke je posredovalo 15 poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo s storitvami sečnje in spravila lesa. Med njimi so 3 takšni, ki letno posekajo in spravijo do 3.000 m3 lesa, 7 izvajalcev (47 %) poseka in spravi med 3.000 in 10.000 m3 lesa na leto in 5 izvajalcev, ki so za letni obseg opravljenih storitev sečnje in spravila navedli nad 10.000 m3.

Vse cene so podane v €/m3, brez DDV, prikazana je srednja vrednost (mediana) vseh posredovanih cen, ločeno po debelinskih razredih, načinu sečnje ter ugodnih in neugodnih delovnih razmerah. Več o metodologiji zbiranja cen gozdarskih storitev je dostopno na spletni strani WCM: https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/ .

V nadaljevanju predstavljamo aktualne cene sečnje z motorno žago in traktorskim spravilom lesa in aktualne cene strojne sečnje in spravila. Iz ankete smo ugotovili, da po mnenju izvajalcev gozdarskih storitev samo sečnja z motorno žago v povprečju predstavlja 43% skupne cene storitve (torej sečnje in spravila), strojna sečnja pa v povprečju predstavlja 55 % skupne cene storitve.

Cena sečnje z motorno žago in traktorsko spravilo lesa

Srednja vrednost vseh posredovanih cen sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred A (prsni premer 10-29 cm) v ugodnih delovnih razmerah znaša 22 €/m3 brez DDV (cena je za 1 €/m3 višja kot ob preteklem zbiranju podatkov v oktobru lansko leto); se pa cene gibajo od 15 do 28 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah znaša 25 €/m3 brez DDV (cena je enaka kot jeseni lansko leto) in se giba od 17 do 35 €/m3. Cene sečnje in spravila lesa debelinskega razreda A v neugodnih delovnih razmerah predstavljajo najvišje cene za sečnjo, ki jih poročajo izvajalska podjetja.

Srednja vrednost vseh posredovanih cen sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred B v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 19 €/m3 brez DDV (cena ostaja ista kot ob preteklem zbiranju podatkov); se pa cene v povprečju gibajo od 13 do 24 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa trenutno znaša 22 €/m3 brez DDV (cena je enaka kot jeseni lansko leto), in se giba od 15 do 30 €/m3.

Srednja vrednost vseh posredovanih cen sečnje z motorno žago in traktorskega spravila za debelinski razred C v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 17 €/m3 brez DDV (cena je za 1 €/m3 nižja kot ob preteklem zbiranju podatkov); se pa cene gibajo od 11 do 25 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa znaša 20 €/m3 brez DDV (cena ostaja ista kot ob preteklem zbiranju podatkov), in se giba od 13 do 30 €/m3.

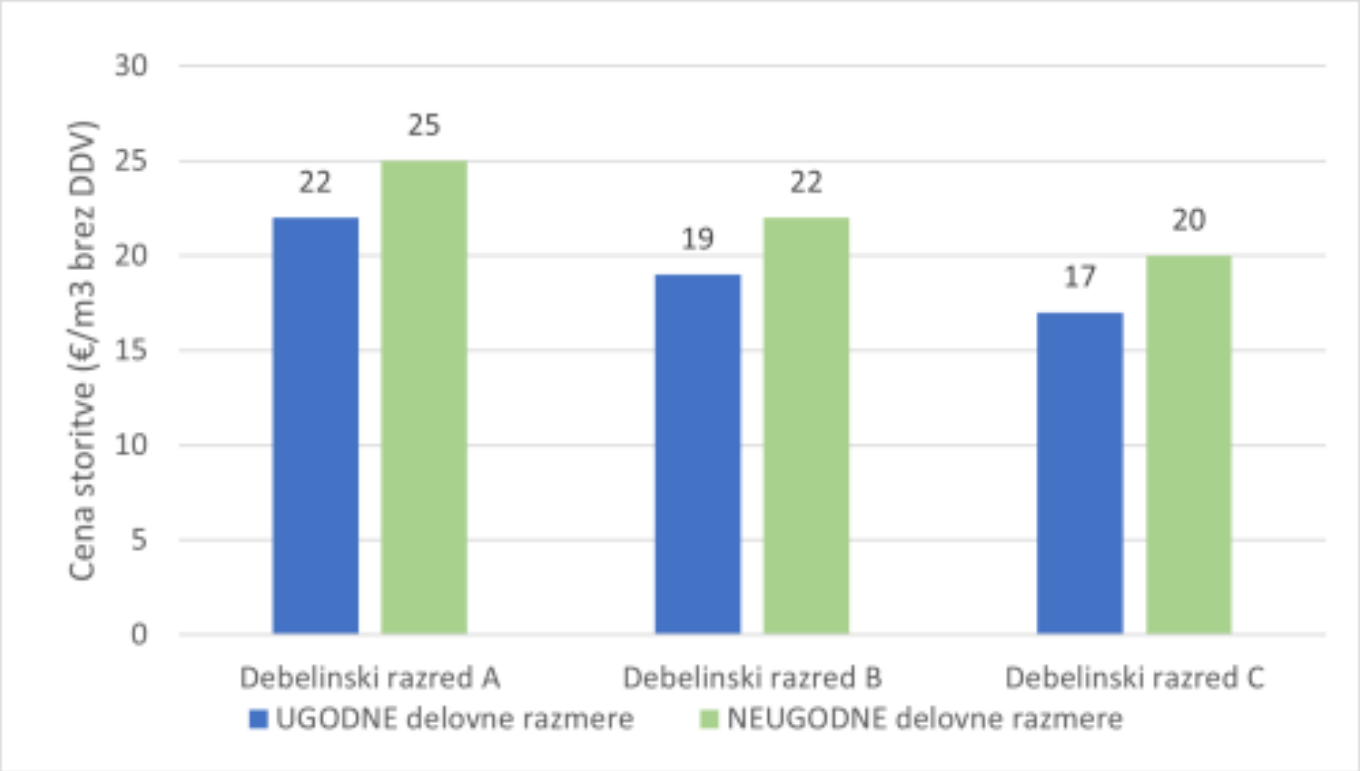

Slika 1: Cena sečnje z motorno žago in traktorsko spravilo v €/m3 brez DDV po debelinskih razredih: A (od 10 do 30 cm), B (od 30 do 50 cm) in C (50 cm in več), ter ločeno za ugodne in neugodne delovne razmere.

Cena strojne sečnje in spravila lesa

Srednja vrednost zbranih cen strojne sečnje in spravila lesa, prav tako kot pri sečnji z motorno žago, dosega najvišje vrednosti v neugodnih delovnih razmerah in debelinskega razreda A. Razlika med ceno v ugodnih in neugodnih delovnih razmerah znaša do 6 €/m3.

Srednja vrednost vseh posredovanih cen strojne sečnje in spravila za debelinski razred A v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 19,5 €/m3 brez DDV; se pa cene gibajo od 16 do 25 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa trenutno znaša 23 €/m3 brez DDV, in se giba od 18 do 28 €/m3.

Srednja vrednost vseh posredovanih cen strojne sečnje in spravila za debelinski razred B v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 16,5 €/m3 brez DDV; se pa cene gibajo od 14 do 24 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa trenutno znaša 19 €/m3 brez DDV, in se giba od 16 do 27 €/m3.

Cena strojne sečnje in spravila za debelinski razred C v ugodnih delovnih razmerah trenutno znaša 17 €/m3 brez DDV; se pa cene gibajo od 12 do 22 €/m3. Cena za sečnjo v neugodnih delovnih razmerah pa trenutno znaša 19 €/m3 brez DDV, in se giba od 14 do 24 €/m3.

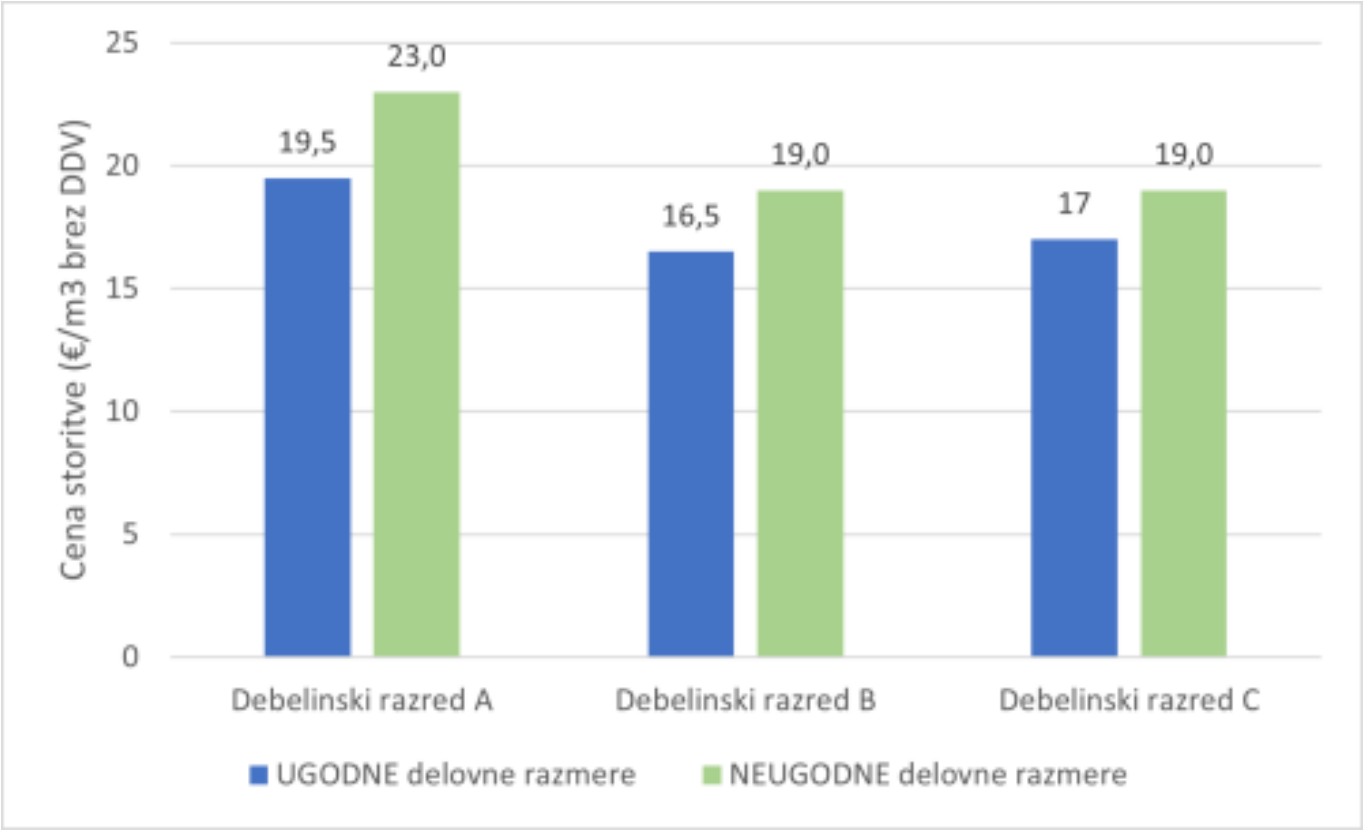

Slika 2: Povprečna cena strojne sečnje in spravilo v €/m3 brez DDV po debelinskih razredih: A (od 10 do 30 cm), B (od 30 do 50 cm) in C (50 cm in več), ter ločeno za ugodne in neugodne delovne razmere.

Trenutno znaša srednja vrednost zbranih cen strojne sečnje in spravila, gledano na vse cene ne glede na debelinski razred in delovne razmere, 19 €/m3 brez DDV in je 3,5 €/m3 nižja kot ob preteklem zbiranju podatkov v oktobru lansko leto. Cena je 1 €/m3 nižja kot v primeru sečnje z motorno žago.

Cene prevoza lesa

Podatke je posredovalo 10 podjetij, ki se ukvarjajo s storitvami transporta lesa. Štiri podjetja izvajajo storitev samo v eni statistični regiji, ostala podjetja pa storitve izvajajo v več regijah. Tri podjetja izvajajo storitev v štirih regijah, tri podjetja pa v vseh statističnih regijah Slovenije.

Vse cene so podane v €/m3, brez DDV, ločeno za prevoz iglavcev in listavcev ter po različnih razdaljah: 0-20 km, 20-50 km, 50-100 km ter prevoz na daljše razdalje (več kot 100 km). Več o metodologiji zbiranja cen gozdarskih storitev je dostopno na povezavi: http://wcm.gozdis.si/cene-gozdarskih-storitev.

V preglednici so podane cene prevoza lesa za ugodne razmere, ki so opredeljene z:

- urejeno skladišče (spravilo s forwarderjem ali z gozdarsko prikolico),
- enostavne terenske razmere ter

- manjši delež vožnje po gozdnih cestah.

Aktualne cene prevoza lesa za ugodne razmere (v €/m3 brez DDV):

mediana	PREVOZ 0-20 km	PREVOZ 20-50 km	PREVOZ 50-100 km	Prevoz na daljše razdalje/tujina
Iglavci	6,5	9,5	12,5	19,0
Listavci	8,0	11,0	14,0	19,0

V primeru neugodnih razmer za transport lesa bi se cene v povprečju povišale za 20 %; različni ponudniki storitve navajajo delež povišanja cene od 20 do 30 %. Neugodne razmere so opredeljene z neurejenim skladiščem (neporavnana čela, spravilo s traktorjem), zahtevnimi terenskimi razmerami (večji nakloni), večjim deležem prevoza po gozdnih cestah ter prevozom lesa različnih dimenzij.

Za prevoz na daljše razdalje (nad 100 km), kjer se uporabljajo vozila z majhno lastno maso (tara) – večinoma so to sedlasti vlačilci s polprikolico brez nakladalne naprave in tovornega platoja – znaša trenutna srednja vrednost vseh posredovanih cen 19 €/m3 (interval med 10 in 23 €) brez vključenega DDV-ja.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem podjetjem, ki so sodelovala z nami in nam posredovala cene preko spletne ankete.

Požari v naravnem okolju v prvem četrtletju 2022

dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 11.04.2022 (https://doi.org/10.20315/IG.2022.0020)

Slika 4: Pri gašenju požara na Potoški gori je pomagalo tudi hrvaško letalo Canadair, ki je vodo zajemalo iz 45 km oddaljenega Bohinjskega jezera

Prvo četrtletje letošnjega leta je bilo s padavinami zelo skopo, kar je botrovalo tudi v številnih požarih v naravnem okolju.

Veliko helikopterskega gašenja

Prva letošnja intervencija je potekala že od silvestrovega večera, zato je na prvi dan letošnjega leta helikopter Slovenske vojske prvič poletel na intervencijo gašenja požara pod vrhom Nanosa. Od takrat je helikopterska enota slovenske vojske posredovala še na sedmih požarih v naravnem okolju, nad katere je odvrgla skupno 625 m3 vode (Špernjak, 2022). Po evidencah SPIN (2022), je bila ta količina odvržene vode presežena zgolj leta 2016 (839 m3).

Slika 1: Letos je helikopter Bell Slovenske vojske gasil požar na Nanosu že 1. januarja

Statistika intervencij požarov v naravnem okolju

Zadnje obilnejše padavine so padle v sredini februarja. S stopnjevanjem suše, se je stopnjeval tudi obseg požarov v naravnem okolju. Po več tednih brez dežja, je bila 14.3.2022 razglašena velika požarna ogroženost za celotno državo.

Za opis stanja požarov v naravnem okolju so relevantne evidence gozdnih požarov, ki jih od leta 2003 vodi Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) ter poročila s spletnega pregledovalnika SPIN, Uprave

Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR), ki so vodena od leta 2005. Evidenca gozdnih požarov ZGS, določa površino požarov, ki so zajeli gozdni prostor, na podlagi terenskih meritev, zelo natančno. V preglednici 1 so prikazane opožarjene gozdne površine. Evidence SPIN, pa na podlagi vnosov vodij posameznih intervencij zajemajo celotno število dogodkov vseh požarov v naravnem okolju, so pa ocene površin podvržene velikim odstopanjem, ki so rezultat večinoma grobih okularnih ocen. Zato podatkov ZGS za gozdni prostor ni mogoče interpretirati kot delež vseh požarov v naravnem okolju s SPIN, saj so odstopanja pri določanju površin istih požarov pogosto velika.

Preglednica 1: Opožarjene površine v naravnem okolju, za obdobje 2005 - 2022 (SPIN, 2022); ter v gozdnem prostoru, za obdobje 2003 do 2022 (ZGS, 2022). Prikazani podatki so bili določani po različni metodologiji, zato podatkov ZGS za gozdni prostor ni mogoče interpretirati kot delež vseh požarov v naravnem okolju s SPIN.

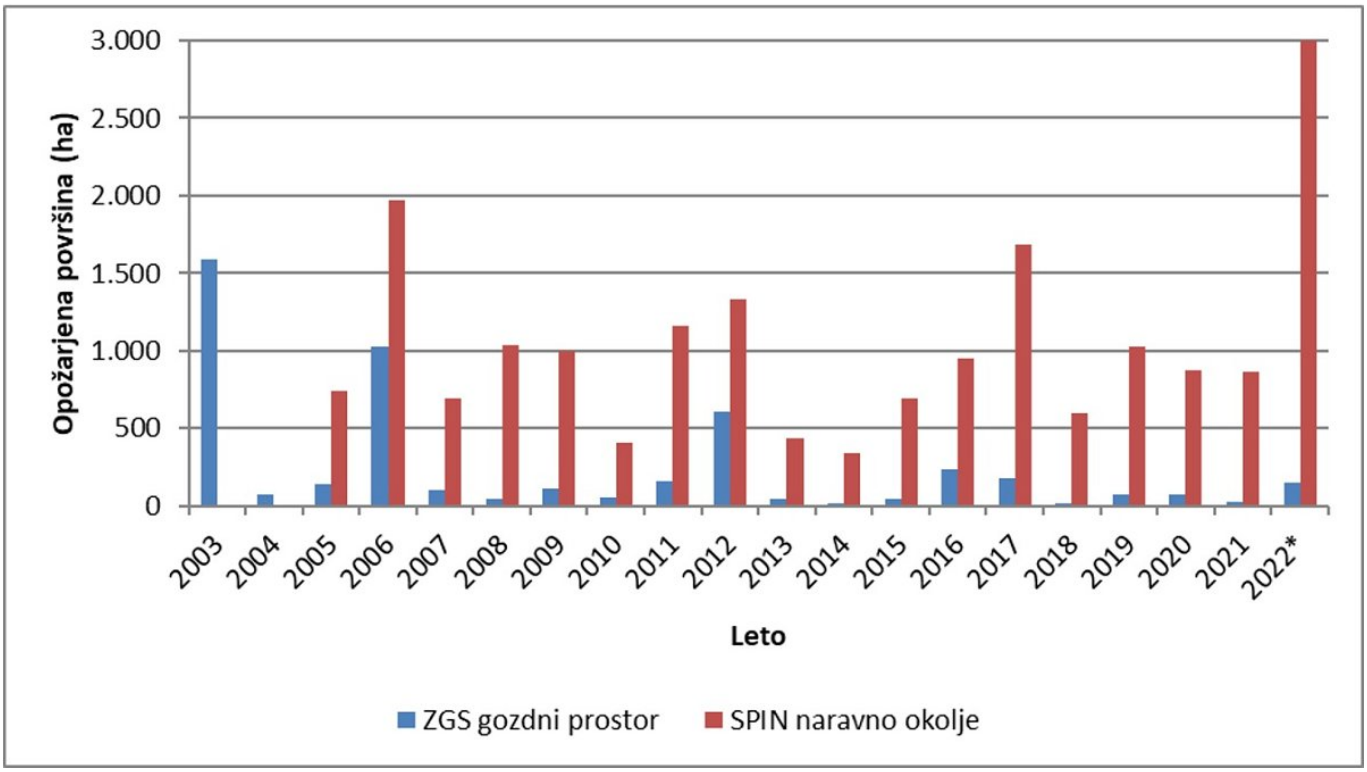

Statistika na SPIN-u je od začetka leta skupno zabeležila preko 3000 ha opožarjenih površin v naravnem okolju, na preko 2000 intervencijah, na katerih je sodelovalo več kot 14 000 pripadnikov gasilskih in drugih enot (SPIN, 2022), kar bistveno presega katerokoli od dosedanjih letnih vrednosti.

Podatkih ZGS (2022) pa prikazujejo, da je bilo letos največ opožarjenih gozdnih površin (151,73 ha) po letu 2017.

Dva izstopajoča požara

Tako po velikosti, kot tudi po zahtevnosti intervencije sta najbolj izstopala dva požara, v varovalnih gozdovih na Kovku nad Ajdovščino in na Potoški gori nad Preddvorom. Prvi - na Kovku je zajel 32,02 ha pretežno gozdnih površin (Evidenca gozdnih požarov, ZGS, 2022) ter bil omejen tretji dan, nakar je z delom na požarišču, do prvih padavin nadaljevala požarna straža.

Slika 2: Požar na Kovku nad Ajdovščino je opožaril 32 ha varovalnih gozdov

Drugi - požar na Potoški gori nad Preddvorom, je bil po svoji razsežnosti še nekoliko večji. V kolikor bi prva ocena 700 ha opožarjenih gozdov, ki se je pojavila v medijih obveljala, bi ta, po požarih Sela na Krasu (2003) in Šumka (2006), bil tretji največji požar v obdobju samostojne Slovenije. Končna ocena, potrjena s strani Zavoda za gozdove pa je bila 70,37 ha, od tega 64,11 ha gozdnih površin (Evidenca gozdnih požarov, ZGS, 2022), kar je deset krat manjša površina, v primerjavi s prvotnimi ocenami interventnih služb. Čeprav požar ni bil izjemnih razsežnosti za Slovenski prostor, gre vseeno za enega največjih požarov zunaj Primorskega dela Slovenije. Z njim se je v treh dneh, do prvega dežja borilo preko 1000 gasilcev, istočasno so ga gasili do štirje vojaški helikopterji, ki so vodo zajemali v bližnjem jezeru Črnava. Zaradi dobrih pogojev dela, so na požar helikopterji v 330 naletih odvrgli skupno kar 400 m3 vode (Špernjak, 2022).

Slika 3: Požar na Potoški gori so sočasno gasili do štiri helikopterji Slovenske vojske

Pri uspešnem omejevanju požara, je ključno vlogo odigrala tudi novo zgrajena gozdna cesta, ki uradno še niti ni bila predana v uporabo. Ta je omogočila gasilskim vozilom prevoz moštva, vode in opreme vse do višine 1150 m nadmorske višine, kar je močno olajšalo kopensko gašenje požara (Polajnar, 2022).

Po 16-ih letih ponovno pomoč Canadaira

Za nekaj ur se je pri gašenju požara na Potoški gori pridružilo tudi hrvaško letalo Canadair. Po naših podatkih so letala tipa Canadair do sedaj na Slovenskih tleh gasila zgolj dvakrat in to prav na požarih Sela na Krasu (2003) in Šumka (2006) (Košiček, 2005 in Muhič, 2007). V tistih primerih je šlo za italijanska letala, ki so vodo zajemala v 5 do 15 km oddaljenem Tržaškem zalivu. Tokrat pa je letalo zajemalo vodo v kar 45 km oddaljenem Bohinjskem jezeru, kar je botrovalo precej nizkemu številu naletov. Točnega podatka o številu naletov Canadaira nimamo, ocenjujemo pa, da je ta na požarišče odvrgel med 30 in 50 m3 vode.

Slika 4: Pri gašenju požara na Potoški gori je pomagalo tudi hrvaško letalo Canadair, ki je vodo zajemalo iz 45 km oddaljenega Bohinjskega jezera

Kot smo že v predhodni objavi zapisali (Saražin in Birkić, 2022) menimo, da je za celinski del Slovenije, zaradi pomanjkanja primernih vodnih površin, primernejše polnjenje letal na tleh, kjer po svoji prilagodljivosti izstopa letalo tipa Airtractor, s katerim prav tako razpolagajo hrvaške in italijanske zračne sile.

Zaključek

Čeprav so v tem članku zajete zgolj statistike iz prvega četrtletja, so le te že presegle marsikatero letno vrednost. Po podatkih ZGS (2022) gre letos za največjo površino opožarjenih gozdov v zadnjih petih letih (151,73 ha), po podatkih SPIN (2022), pa letošnje leto izpostavljajo kot rekordno po letu 2005, odkar tovrstne evidence vodijo na primerljiv način.

Obilne padavine na zadnji marčevski dan so k sreči prekinile povečano požarno ogroženost v naravnem okolju. Upajmo, da bo preostanek leta s padavinami bolj obilen ter da se večji požari v naravnem okolju letos ne bodo več pojavljali.

Viri

- Evidenca gozdnih požarov. 2022. Zavod za gozdove Slovenije
- Košiček B. 2005. Požar pri Selih na Krasu – pogled gozdarjev. Ujma 19: 108-113
- Muhič D. 2007. Požar pri Šumki na Krasu. Ujma 21: 80-90
- Polajnar T. 2022. Pogovor z revirnim gozdarjem. Ustni vir.
- Saražin J. in Birkić L. B. 2022. Ocena letala C-27J Spartan, za gašenje gozdnih požarov. InfoGozd: Skrbno z gozdom 3 (1): 26-32
- SPIN. 2022. Poročila. https://spin3.sos112.si/javno/porocilo (dostop: 4.4.2022)
- Špernjak R. 2022. Interviju v oddaji Danes na Planet TV 31.3.2022

Avtor prispevka je tudi avtor vseh objavljenih fotografij.

Rekordni uvoz okroglega lesa, izvoz hlodovine iglavcev najnižji v zadnjih enajstih letih

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 18.04.2022 (https://doi.org/10.20315/IG.2022.0021)

Po podatkih Statističnega urada RS (SURS) je bilo v letu 2021 izvoza okroglega lesa skupaj 1,34 milijonov kubičnih metrov (m3), uvoza pa 885.000 m3. V primerjavi z letom 2020 se je izvoz zmanjšal za 14 %, uvoz pa povečal za 4 %, kar je po letu 2020 ponoven rekordni podatek. Zunanjetrgovinski presežek, ki kaže na neuravnoteženost med proizvodnjo in porabo okroglega lesa, je v lanskem letu

znašal 459.000 m3, kar je najmanj od leta 2007 naprej. Podatki o zunanji trgovini okroglega lesa so sicer še začasni, vendar se najverjetneje ne bodo zadosti razlikovali od končnih, ki bodo na voljo v naslednjih mesecih.

Izvoz okroglega lesa

V strukturi izvoza je v lanskem letu s 46 % oz. 619.000 m3 prevladoval izvoz okroglega industrijskega lesa listavcev (slika 1). Z izjemo leta 2015 je ta podatek rekorden. V strukturi izvoza se še naprej zmanjšuje izvoz hlodovine iglavcev, ki je lani predstavljal 21 % skupnega izvoza okroglega lesa (oz. 286.000 m3, kar je najmanj v zadnjem 11–letnem obdobju). Z 20 % sledi izvoz ostalega okroglega lesa iglavcev (les za celulozo in plošče, drug tehnični les, les za kurjavo), 13 % pa je bilo izvoza lesa za kurjavo listavcev.

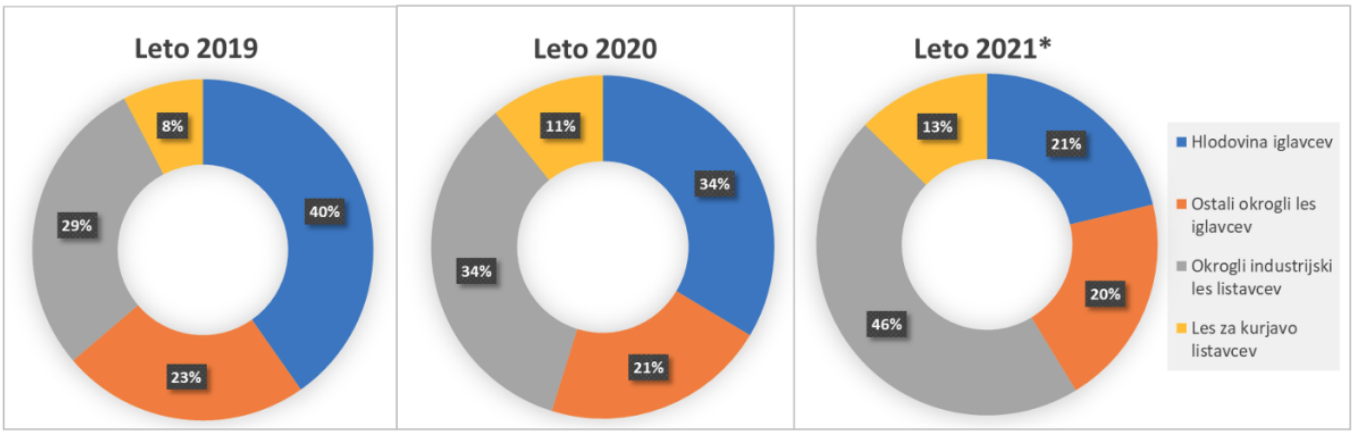

Slika 1: Struktura izvoza po posameznih skupinah okroglega lesa v obdobju 2019–2021 (podatki za leto 2021 so začasni) (vir: SURS, preračuni GIS)

V letu 2021 je bilo največ izvoza okroglega lesa v sosednjo Italijo in se je povečal za dobrih 7 % v primerjavi z letom 2020 (preglednica 1). V Italijo smo v večini (62 %) izvažali industrijski les listavcev. Po količini izvoza sledi Avstrija, kamor smo zmanjšali izvoz za 35 % v primerjavi z letom 2020. Pri izvozu v Avstrijo še vedno prevladuje skupina hlodi za žago in furnir iglavcev (z 61 %). Za 16 % smo v lanskem letu povečali izvoz na Hrvaško, pri čemer prevladujeta izvoz industrijskega lesa listavcev ter lesa za kurjavo listavcev.

Preglednica 1: Izvoz okroglega lesa iz Slovenije po državah v letih 2019, 2020 in 2021 (količine so prikazane v kubičnih metrih in so zaokrožene na 1.000 m3; podatki za leto 2021 so začasni) (vir: SURS, preračuni GIS)

Izvoz po državah	2021* [m³]	2020 [m³]	2019 [m³]	INDEKS 21/20
Italija	664.000	617.000	704.000	107,5
Avstrija	404.000	624.000	872.000	64,7
Hrvaška	133.000	115.000	119.000	116,1
Kitajska	104.000	156.000	138.000	66,5
Ostale države	25.000	23.000	33.000	111,0
Bosna in Hercegovina	15.000	23.000	45.000	66,7
Države skupaj	**1.345.000**	**1.558.000**	**1.910.000**	**86,3**

Uvoz okroglega lesa

V strukturi uvoza je v lanskem letu z 32 % oz. 284.000 m3 prevladoval uvoz hlodovine iglavcev (slika 2). Z 264.000 m3 sledi uvoz lesa za celulozo in plošče iglavcev, ki skupaj z lesom za kurjavo iglavcev predstavljata prav tako 32 % skupnega uvoza okroglega lesa v Slovenijo v letu 2021. Z obakrat po 18 % sledita skupina industrijski les listavcev ter les za kurjavo listavcev.

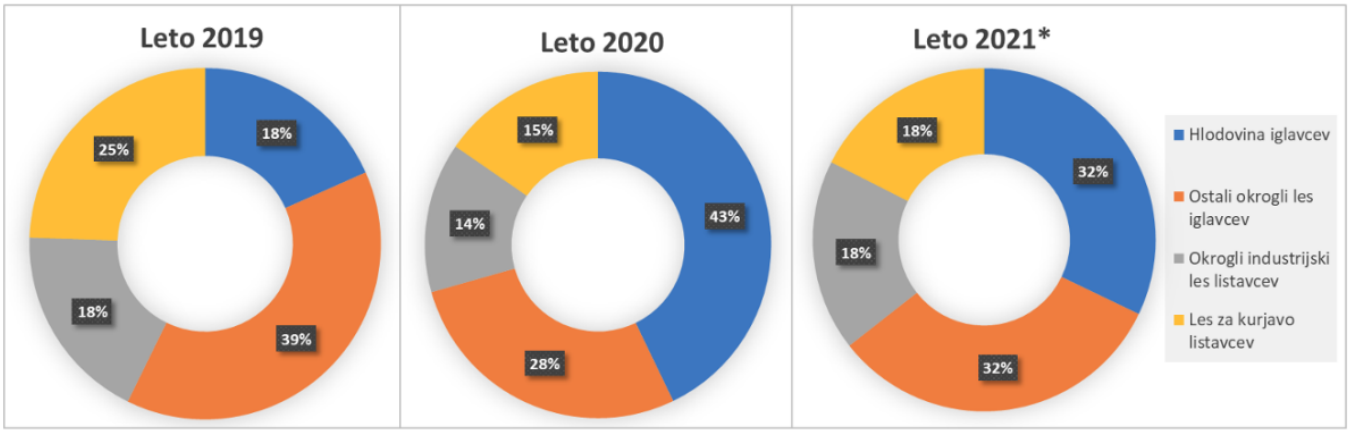

Slika 2: Struktura uvoza po posameznih skupinah okroglega lesa v obdobju 2019–2021 (podatki za leto 2021 so začasni) (vir: SURS, preračuni GIS)

V letu 2021 je bilo največ uvoza okroglega lesa iz sosednje Hrvaške (231.000 m3) in ta se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 10 %. Več kot polovico uvoza iz Hrvaške je predstavljal industrijski les listavcev. V letu 2020 je bila druga največja izvoznica okroglega lesa v Slovenijo Češka, lani pa Avstrija; 87 % uvoza iz Avstrije je predstavljal les za celulozo in plošče iglavcev. Iz Italije smo v lanskem letu uvozili dobrih 160.000 m3 okroglega lesa, od tega je z 69 % prevladovala hlodovina iglavcev. Uvoz okroglega lesa iz Nemčije, kjer z 82 % prevladuje hlodovina iglavcev, še vedno izrazito narašča; v letu 2019 smo iz te države uvozili manj kot 5.000 m3, v letu 2021 pa že več kot 105.000 m3.

Preglednica 2: Uvoz okroglega lesa iz Slovenije po državah v letih 2019, 2020 in 2021 (količine so prikazane v kubičnih metrih in so zaokrožene na 1.000 m3; podatki za leto 2021 so začasni) (vir: SURS, preračuni GIS)

Uvoz po državah	2021* [m³]	2020 [m³]	2019 [m³]	INDEKS 21/20
Hrvaška	231.000	210.000	177.000	110,0
Avstrija	193.000	128.000	136.000	151,7
Italija	161.000	149.000	118.000	108,7
Nemčija	107.000	33.000	4.000	329,1
Bosna in Hercegovina	103.000	83.000	100.000	124,5
Češka	48.000	207.000	30.000	23,1
Madžarska	22.000	31.000	37.000	72,7
Ostale države	18.000	15.000	12.000	118,0
Države skupaj	**885.000**	**855.000**	**614.000**	**103,5**

Zaključki

Trgovanje z okroglim lesom je v Sloveniji vedno bolj dinamično, po letu 2018 je opaziti izrazit upad količin izvoza, vendar kljub temu izvoz še vedno predstavlja več kot 30 % domače proizvodnje okroglega lesa (pri čemer je potrebno upoštevati, da del izvoza lahko izvira iz uvoza, t. i. re-export, zato podatek ni povsem točen). Ob upadanju izvoza hlodovine iglavcev, pa v zadnjih dveh letih izrazito narašča izvoz okroglega industrijskega lesa listavcev, predvsem bukovega lesa premera 15 cm ali več. Pomanjkanje domačega lesa na trgu in ugodni pogoji poslovanja domačih podjetij s tujimi pa so glavni razlogi za povečevanje uvoza okroglega lesa. V strukturi uvoza je v letu 2021 večji delež predstavljal uvoz hlodovine iglavcev, najbolj pa se je lani v primerjavi z letom 2020 povečal uvoz industrijskega lesa listavcev, s prevladujočim deležem hrastovega lesa, ter lesa za kurjavo. Uvoz industrijskega lesa listavcev v lanskem letu je največji vse od leta 2007 naprej. V lanskem letu je uvoz lesa za celulozo in plošče predstavljal 30 % skupnega uvoza okroglega lesa in takšnih količin nismo uvozili še nikoli v zadnjih dvajsetih letih.

Cene hlodovine iglavcev tudi za 76 % višje

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 25.04.2022 (https://doi.org/10.20315/IG.2022.0022)

Po podatkih Statističnega urada RS (SURS) je bilo v lanskem letu odkupa gozdnih lesnih sortimentov (GLS) iz zasebnih gozdov skupaj 862.000 m3, kar je 1 % več kot v letu 2020. Dve glavni značilnosti strukture količin odkupa GLS v lanskem letu sta povečan delež odkupa hlodovine iglavcev (463.000 m3 oz. 54 % skupnega odkupa) ter povečan delež odkupa lesa za plošče listavcev (126.000 m3 oz. 15 % skupnega odkupa). Pri interpretaciji podatkov o količinah odkupa GLS iz zasebnih gozdov, ki jih spremlja SURS, je potrebna previdnost, saj raziskava zajame le okrog polovico količin okroglega lesa, ki v enem letu vstopi na trg.

V letu 2021 so bile odkupne cene za vse skupine GLS rekordne z izjemo industrijskega lesa slabše

kakovosti listavcev ter lesa za kurjavo listavcev. Po podatkih SURS so se povprečne letne odkupne cene hlodovine iglavcev v letih 2012 do 2020 gibale med 57,41 €/m3 brez DDV (leto 2020) in 73,25 €/m3 brez DDV (leto 2013). V letu 2021 pa je bil izrazit porast cen teh sortimentov in sicer je njihova povprečna letna odkupna cena znašala 83,28 €/m3 brez DDV, kar je rekorden podatek. V zadnjih letih naraščajo tudi cene hlodovine listavcev, najbolj izrazit dvig je opaziti pri hlodovini hrasta. V letu 2021 je povprečna odkupna cena hlodovine hrasta znašala 179,75 €/m3 brez DDV, kar je 14 % več kot leta 2020 in 38 % več kot pet let nazaj. Cene lesa za celulozo in plošče med leti nihajo, pri iglavcih v zadnjih štirih letih cena ostaja podobna (okrog 30 €/m3 brez DDV), pri listavcih pa je povprečna letna cena dosegla vrh v letu 2018 (47,98 €/m3 brez DDV), lani pa je znašala 43,66 €/m3 brez DDV.

Odkupne cene GLS na kamionski cesti iz zasebnih gozdov spremlja tudi Gozdarski inštitut Slovenije (GIS) za skupno 38 sortimentov razvrščenih v kakovostne razrede. Po podatkih GIS, je bil v letu 2021 največji porast cen pri hlodih smreke kakovostnega razreda C in sicer je srednja vrednost cen za ta sortiment v februarju, maju, avgustu in novembru (to so meseci v sredini obdobja vsakega četrtletja) leta 2020 znašala 65 €/m3 brez DDV, v enakih mesecih leta 2021 pa 92 €/m3 brez DDV. Pri hlodovini iglavcev so bile v letu 2021 najvišje cene v poletnem času in sicer so se za primer smreke kakovostnih razredov D2 do A gibale med 70–140 €/m3 brez DDV, medtem ko so se cene v enakem mesecu leta 2020 gibale med 40–100 €/m3 brez DDV. Pri hlodovini bukve smo lani na GIS zaznali najvišje cene v novembru, največje zvišanje je bilo pri kakovostnem razredu D2 (+11 %).

Več podrobnosti o količinah, vrednosti in cenah odkupa okroglega lesa iz zasebnih gozdov si lahko preberete v kazalniku Odkup lesa iz zasebnih gozdov (https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/kazalniki/podatki/2021090721322964/odkup-lesa-iz-zasebnih-gozdov/)

Obiskali smo podjetje ŽAGA MARINČIČ d. o. o., Pivka

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
mag. Janez Zafran, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 09.05.2022 (https://doi.org/10.20315/IG.2022.0023)

Podjetje ŽAGA MARINČIČ, odkup, prodaja in predelava lesa, d.o.o., Pivka se od leta 1990 ukvarja z žagarstvom in je locirana na JZ Slovenije, v Pivki. Poleg žagarstva se ukvarjajo še s sečnjo in spravilom lesa ter gojitvenimi deli v gozdovih.

V letu 2021 so imeli v podjetju zaposlenih 8 ljudi. Pri svojem poslovanju podjetje sodeluje z družbo SiDG d. o. o., ki upravlja z gozdovi v državni lasti in prav tako s številnimi drugimi podjetji. Hlodovino odkupujejo tako iz državnih in zasebnih gozdov.

Skladišče in žagarski obrat ŽAGA MARINČIČ d. o. o., Pivka (foto: Špela Ščap)

Podjetje se ukvarja s predelavo hlodovine iglavcev. Razpoložljiva kapaciteta žagarskega obrata znaša okrog 40.000 m3 na leto. Do leta 2019 so razžagali okrog 20.000 m3 hlodovine na leto, v letu 2020 in 2021 pa so predvsem zaradi pomanjkanja lesa na trgu zmanjšali predelavo za okrog 40 %. V lanskem letu so tako razžagali okrog 12.000 m3 hlodovine iglavcev. V zadnjih dveh letih so zaradi pomanjkanja lesa na domačem trgu, surovino začeli uvažati tudi iz tujine in sicer so v lanskem letu uvozili 60 % lesa, predvsem iz Italije in Nemčije.

Njihovi glavni proizvodi žaganega lesa so morali, podnice, prizmiran les in les za embalažo. Poleg proizvodnje žaganega lesa se ukvarjajo tudi s proizvodnjo sekancev, ki jih prodajo. Kupci njihovih proizvodov so v Sloveniji in tujini.

Žagarski proizvodi podjetja (foto: Špela Ščap)

Po besedah vodstva podjetja, si v prihodnje želijo še bolj razširiti svojo dejavnost na področje gozdarstva in nuditi usluge lastnikom gozdov, tako pri izvedbi gozdarskih storitev (posek, spravilo, gojenje), kot pri odkupu lesa. S tem bi sami pripomogli h krepitvi gozdno-lesnih verig v Sloveniji.